

ikke fuldstændig, saa dog i det væsentlige synes at være overvunden for dette Kvartal.

Men endnu en finansiel Abnormitet ved dette højst abnorme Aar 1909—10 ønsker jeg at paapege, nemlig den, at medens der som Følge af Forsvarslovene viste sig en Merudgift mod det foregaaende Finansaar af ca. $3\frac{1}{3}$ Mill., ordinære og ekstraordinære Udgifter sammenlignede — det vil erindres, at Forsvarslovene først traadte i Kraft midt i Finansaaret —, har den Forøgelse af Formue- og Indkomstskatten med 3 Mill. Kr., som er bestemt til at bære den ordinære og forrente og afdrage den ekstraordinære Del af denne Merudgift, endnu ikke i det Finansaar kunnet indbringe en eneste Øre, for slet ikke at tale om, at de Salg af ledigblevne militære Grunde, hvorved adskillige Millioner af Udgiften til de ekstraordinære Militærforanstaltninger skulle indvindes, selvfølgelig ikke have kunnet finde Sted. Vi møde i det hele paa dette Statsregnskab atter og atter det Forhold, at medens de Merudgifter og de Opgivelser af tidligere Statsindtægt, som de nye Skatte- og Udgiftslove have hjemlet — jeg tænker her særlig paa Skattereforment, paa Jernbanelovene, Lønningslovene og Militærlovene —, figurere paa Regnskabet med mange Millioner og for adskilliges Vedkommende fuldt ud falde dette Regnskab til Last, saa have de Kompensationsindtægter, som jeg har nævnt, Forhøjelsen af Skatten paa Luksusartikler, navnlig Tobak, Vine og finere Spirituosa, Forhøjelsen af Arveafgiften, Forhøjelsen af Indtægts- og Formueskatten, endnu saa godt som ikke kunnet vise deres Virkning.

Særlig lærerig for Forstaaelsen af Aarsagerne til Statsregnskabets Resultater vil en Sammenligning af Finansaaret 1909—10 med Finansaaret 1907—08 være. Thi Finansaaret 1907—08 er jo i det væsentlige upaavirket saavel af de store Udgiftslove som af Skattereforment og af den økonomiske Nedgangsperiode. Hvis man nu drager denne Sammenligning, bliver der en Difference mellem de to Statsregnskaber paa ca. 53 Mill. Kr. Heraf falde paa Indtægtsformindskelserne ca. 15 Mill. Kr., deraf ca. 12 Mill. Kr. paa Mindreindtægten af Tolden og ca. 4 Mill. Kr. paa Mindreoverskuddet af Statsbanerne, Postvæsenet og Telegrafvæsenet. Paa nogle Omraader falder der saa mindre Merindtægter, paa andre mindre Indtægtstab, men det skal jeg ikke berøre her. Dette er Hovedposterne. Hvorfra stammer nu det mindre Overskud fra de 3 store Etater?

Ja, ikke i nogen særlig Grad derfra, at Indtægterne have svigtet, tværtimod er der Fremgang i Indtægterne, om end selvfølgelig mindre, end den vilde være under fuldt normale økonomiske Forhold. Men det ligger hovedsagelig i den stærke Stigning af Udgifterne, ganske særlig foranlediget ved de store Lønningslove. Lønningskontoen for de 3 Etater alene er stegen med ca. $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr., naar vi sammenligne disse to Finansaar. Det er naturligvis ikke udelukkende Lønningslovene, det kan tilskrives, der er ogsaa nogen Stigning, foranlediget ved Forøgelse af Personalet, men det er dog aldeles væsentlig Lønningslovene, Stigningen skyldes. Paa Udgiftssiden viser der sig nu en Stigning af ca. 39 Mill. Kr. Jeg har allerede nærmere omtalt de ganske ekstraordinære og til Dels kun nominelle Udgifter, som tilsammen udgøre ca. 18 Mill. Kr., jeg skal nævne Hovedpunkterne af det øvrige. Atter her møde vi Lønningslovene. Naar vi tage Tilskuddet til Lærerlønningerne og de øvrige civile Lønningslove, have vi her en Stigning paa op imod 3 Mill. Kr., og lægge vi dertil Stigningen i Udgiftsbudgettet for de 3 store Etater, have vi $7\frac{1}{2}$ Mill. Kr. De indirekte Konsekvenser af de vedtagne Lønningslove føre os endda højere op, men det har jeg ved tidligere Lejlighed omtalt, saa jeg skal ikke her komme nærmere ind derpaa. Militærudgifterne som Følge af Stigningen i 1908 og navnlig af Forsvarslovene af 1909 bidrage kun med knap 5 Mill. Kr. til denne Udgiftsforøgelse paa ca. 39 Mill. Kr. Alderdomsunderstøttelsen, Syge- og Hjelpekasserne, Arbejdsløshedskasserne og Folkeskolen — bortset fra Tilskuddet til Lærerlønningerne, som jeg allerede har medtaget i en anden Sammenhæng, — give en Udgiftsforøgelse paa 2,340,000 Kr., Rente af Statsgælden 1,113,000 Kr., Tiendeaflysningen en Forøgelse af 385,000 Kr., og Udgifterne til Anlæg af Stats- og Privatbaner og andre store offentlige Arbejder give en Udgiftsforøgelse fra 1907—08 til 1909—10 paa ca. $8\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Hermed er i alt væsentligt gjort Rede for den af mig nævnte Difference paa ca. 53 Mill. Kr. Jeg haaber, disse Tal ville være oplysende til at forstaa, af hvilken Natur dette Regnskabs Resultat er, og hvilke Hovedaarsager det skyldes. Jeg skal derfor lade det blive ved Tallene og ikke komme ind paa en nærmere Udvikling af deres Betydning.

Det *Finanslovsforslag* for 1911—12, som jeg har den Ære i Dag at forelægge for